III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

REĢIONU KOMITEJA

INTERACTIO – HIBRĪDSANĀKSME – RK 140. PLENĀRSESIJA, 12.10.2020.–14.10.2020.

Eiropas Reģionu komitejas atzinums "ES programma veselības jomā (*EU4Health*)"

(2020/C 440/22)

Atsauces dokuments:	Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko izveido Savienības darbības programmu veselības jomā (2021.–2027. gads) un atceļ Regulu (ES) Nr. 282/2014 (programma "ES Veselība")

I. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

1. grozījums

6. apsvērums

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Lai gan par savu veselības politiku atbildīgas ir dalībvalstis, tiek gaidīts, ka tās aizsargās sabiedrības veselību Eiropas solidaritātes garā. Notiekošajā Covid-19 krīzē gūtā pieredze ir pierādījusi, ka vajadzīga turpmāka noteikta Savienības līmeņa darbība, kas atbalstītu sadarbību un koordināciju starp dalībvalstīm, lai uzlabotu profilaksi un kontroli attiecībā uz nopietnu cilvēka slimību izplatīšanos pāri robežām, lai apkarotu citus nopietnus pārrobežu draudus veselībai un lai aizsargātu Savienības iedzīvotāju veselību un labklājību.	Lai gan par savu veselības politiku atbildīgas ir dalībvalstis, tiek gaidīts, ka tās aizsargās sabiedrības veselību Eiropas solidaritātes garā, ***kā tas norādīts LESD 222. pantā, kurā noteikts, ka Savienība un tās dalībvalstis darbojas kopīgi un, ievērojot solidaritāti***. Notiekošajā Covid-19 krīzē gūtā pieredze ir pierādījusi, ka vajadzīga turpmāka noteikta Savienības līmeņa darbība, kas atbalstītu sadarbību un koordināciju starp dalībvalstīm un ***vietējām un reģionālajām pašvaldībām, un, attiecīgā gadījumā, publiskajām iestādēm***, lai uzlabotu profilaksi un kontroli attiecībā uz nopietnu cilvēka slimību izplatīšanos pāri robežām, ***izstrādātu un darītu pieejamus slimību profilaksei un ārstēšanai nepieciešamos produktus***, lai apkarotu citus nopietnus pārrobežu draudus veselībai un lai aizsargātu Savienības iedzīvotāju veselību un labklājību.

Pamatojums

Ir svarīgi atgādināt par dalībvalstu solidaritāti veselības jomā.

2. grozījums

10. apsvērums

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Sakarā ar pārrobežu veselības apdraudējumu nopietno dabu Programmai būtu jāatbalsta koordinēti Savienības līmeņa sabiedrības veselības pasākumi, kas vēršas pret šādiem draudiem dažādos aspektos. Lai nostiprinātu spēju Savienībā sagatavoties veselības krīzei, uz to reaģēt un to pārvaldīt, Programmai būtu jāatbalsta darbības satvarā, ko veido ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1082/2013/ES iedibināti mehānismi un struktūras un citi attiecīgi Savienības līmenī iedibināti mehānismi un struktūras. Tas varētu aptvert pirmās nepieciešamības medicīnisko preču krājumu stratēģisku veidošanu ***vai*** spēju veidošanu reaģēšanā uz krīzi, ar vakcināciju un imunizāciju saistītus profilaktiskus pasākumus un pastiprinātas uzraudzības programmas. Šajā kontekstā Programmai, ievērojot pieeju "Viena veselība", būtu jāveicina Savienības, valstu, reģionu līmeņa un vietēja līmeņa dalībniekiem piemītošā krīžu novēršanas, krīžgatavības, krīžu uzraudzības, pārvaldības un reaģēšanas spēja Savienības mērogā un pārnozaru griezumā, aptverot arī ārkārtas situāciju plānošanas un gatavības mācību scenārijus. Tai būtu jāatbalsta, ka tiek izveidots integrēts pārnozaru riska komunikācijas satvars, kas darbotos visās jebkuras veselības krīzes fāzēs: profilakses, sagatavošanās un reaģēšanas fāzē.	Sakarā ar pārrobežu veselības apdraudējumu nopietno dabu Programmai būtu jāatbalsta koordinēti Savienības līmeņa sabiedrības veselības pasākumi, kas vēršas pret šādiem draudiem dažādos aspektos. Lai nostiprinātu spēju Savienībā sagatavoties veselības krīzei, uz to reaģēt un to pārvaldīt, Programmai būtu jāatbalsta darbības satvarā, ko veido ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1082/2013/ES iedibināti mehānismi un struktūras un citi attiecīgi Savienības līmenī iedibināti mehānismi un struktūras. Tas varētu aptvert pirmās nepieciešamības medicīnisko preču krājumu stratēģisku veidošanu, ***centienus veicināt ieguldījumus pandēmijas un citu veselības apdraudējumu apkarošanai paredzētu medicīnas ierīču un farmācijas preču ražošanā Eiropas suverenitātes nodrošināšanas nolūkā,*** spēju veidošanu reaģēšanā uz krīzi ***vai atbalstu dalībvalstu statistikas protokola izstrādē, kas dotu iespēju salīdzināt datus par pandēmiju ietekmi NUTS 2 līmenī***, ar vakcināciju un imunizāciju saistītus profilaktiskus pasākumus un pastiprinātas uzraudzības programmas. Šajā kontekstā Programmai, ievērojot pieeju "Viena veselība", būtu jāveicina Savienības, valstu, reģionu līmeņa un vietēja līmeņa dalībniekiem piemītošā krīžu novēršanas, krīžgatavības, krīžu uzraudzības, pārvaldības un reaģēšanas spēja Savienības mērogā un pārnozaru griezumā, aptverot arī ārkārtas situāciju plānošanas un gatavības mācību scenārijus. Tai būtu jāatbalsta, ka tiek izveidots integrēts pārnozaru riska komunikācijas satvars, kas darbotos visās jebkuras veselības krīzes fāzēs: profilakses, sagatavošanās un reaģēšanas fāzē.

Pamatojums

Būs vajadzīgi apjomīgi ieguldījumi pandēmijas apkarošanai paredzētu medicīnas ierīču un farmācijas preču ražošanā.

Turklāt dalībvalstīs būs jāizvērš statistikas datu apmaiņa.

3. grozījums

12. apsvērums

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Lai aizsargātu cilvēkus, kas ir nelabvēlīgā situācijā, arī tos, kuri cieš no garīgām vai hroniskām slimībām, Programmai būtu arī jāsekmē darbības, kas mazina veselības krīzes netiešās sekas šādu mazaizsargātu grupu pārstāvjiem.	Lai aizsargātu cilvēkus, kas ir nelabvēlīgā situācijā, arī tos, kuri cieš no garīgām vai hroniskām slimībām ***(t. sk. aptaukošanās)***, Programmai būtu arī jāsekmē darbības, kas mazina veselības krīzes netiešās sekas šādu mazaizsargātu grupu pārstāvjiem. ***Lai nodrošinātu augstus veselības aprūpes pamatpakalpojumu standartus, Programmai būtu jāveicina telemedicīnas izmantošana, īpaši krīzes un pandēmijas laikā.***

Pamatojums

Telemedicīna ir jāattīsta, lai tā kļūtu par efektīvu instrumentu krīzes un pandēmijas laikā.

4. grozījums

15. apsvērums

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Covid-19 krīzē gūtā pieredze ir liecinājusi, ka kopumā jāatbalsta tāda strukturāla veselības sistēmu pārveide, kas būtu orientēta uz labāku rezultativitāti, piekļūstamību un noturību, kā arī sistēmiskas reformas visā Savienībā. Šādas pārveides un reformu kontekstā Programmai sinerģijā ar programmu "Digitālā Eiropa" būtu jāsekmē darbības, kas virza veselības pakalpojumu digitālo pārveidi un tos padara sadarbspējīgākus, palīdz vairot veselības sistēmas spēju veicināt slimību profilaksi un veselīga dzīvesveida popularizēšanu, piedāvāt jaunus aprūpes modeļus un, balstoties uz cilvēku vajadzībām, īstenot integrētus pakalpojumus, sākot ar veselības aprūpi kopienā un primāro veselības aprūpi, beidzot ar augsti specializētiem pakalpojumiem, un nodrošina efektīvu publiskās veselības jomas darbaspēku, kam būtu vajadzīgās prasmes, arī digitālās prasmes. Eiropas veselības datu telpas izveide veselības aprūpes sistēmām, pētniekiem un publiskajām iestādēm sniegtu līdzekļus, ar kuru palīdzību uzlabot veselības aprūpes pieejamību un kvalitāti. Ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 35. pantā nostiprinātās pamattiesības uz piekļuvi profilaktiskai veselības aprūpei un medicīniskai ārstēšanai un ievērojot Eiropas Savienības veselības aprūpes sistēmu kopīgās vērtības un principus, kuri aprakstīti 2006. gada 2. jūnija Eiropadomes secinājumos ([12]), Programmai būtu jāatbalsta darbības, kas nodrošina, ka veselības aprūpe ir vispārēja un iekļaujoša, proti, ka piekļuve tai nevienam nav liegta, un darbības, kas gādā par to, ka tiek pienācīgi ievērotas pacientu tiesības, arī attiecībā uz viņu datu privātumu. ([12]) Padomes secinājumi par Eiropas Savienības veselības aizsardzības sistēmu kopējām vērtībām un principiem (OV C 146, 22.6.2006., 1. lpp.).	Covid-19 krīzē gūtā pieredze ir liecinājusi, ka kopumā jāatbalsta tāda strukturāla veselības sistēmu pārveide, kas būtu orientēta uz labāku rezultativitāti, piekļūstamību un noturību, kā arī sistēmiskas reformas visā Savienībā. ***Atjauninātā Eiropas pusgada ietvaros ar šīm reformām ir jānostiprina Eiropas veselības sistēmu specifika, kas balstīta uz stabiliem sabiedriskiem pakalpojumiem un apjomīgiem publiskiem ieguldījumiem. Veselības aprūpes pakalpojumi ir vispārējas nozīmes pakalpojumi, kuru mērķis ir stiprināt Eiropas sociālo tiesību pīlāru un uz kuriem nevar attiecināt privātā sektora loģiku.*** Šādas pārveides un reformu kontekstā un ņemot vērā to, kā dalībvalstis organizē savas veselības aprūpes sistēmas, Programmai ***ir jānodrošina stresa testu koordinēšana un finansēšana dalībvalstīs, lai apzinātu vājās vietas un pārbaudītu spēju reaģēt uz pandēmijām. Turklāt*** sinerģijā ar programmu "Digitālā Eiropa" ***Programmai*** būtu jāsekmē darbības, kas virza veselības pakalpojumu digitālo pārveidi un tos padara sadarbspējīgākus, palīdz vairot veselības sistēmas spēju veicināt slimību profilaksi un veselīga dzīvesveida popularizēšanu, piedāvāt jaunus aprūpes modeļus un, balstoties uz cilvēku vajadzībām, īstenot integrētus pakalpojumus, sākot ar veselības aprūpi kopienā un primāro veselības aprūpi, beidzot ar augsti specializētiem pakalpojumiem, un nodrošina efektīvu publiskās veselības jomas darbaspēku, kam būtu vajadzīgās prasmes, arī digitālās prasmes. Eiropas veselības datu telpas izveide veselības aprūpes sistēmām, pētniekiem un publiskajām iestādēm sniegtu līdzekļus, ar kuru palīdzību uzlabot veselības aprūpes pieejamību un kvalitāti. Ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 35. pantā nostiprinātās pamattiesības uz piekļuvi profilaktiskai veselības aprūpei un medicīniskai ārstēšanai un ievērojot Eiropas Savienības veselības aprūpes sistēmu kopīgās vērtības un principus, kuri aprakstīti 2006. gada 2. jūnija Eiropadomes secinājumos ([12]), Programmai būtu jāatbalsta darbības, kas nodrošina, ka veselības aprūpe ir vispārēja un iekļaujoša, proti, ka piekļuve tai nevienam nav liegta, un darbības, kas gādā par to, ka tiek pienācīgi ievērotas pacientu tiesības, arī attiecībā uz viņu datu privātumu. ([12]) Padomes secinājumi par Eiropas Savienības veselības aizsardzības sistēmu kopējām vērtībām un principiem (OV C 146, 22.6.2006., 1. lpp.).

Pamatojums

Kā norādīts grozījumā.

5. grozījums

18. apsvērums

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Tāpēc Programmai būtu jāpalīdz īstenot slimību profilaksi visā indivīda dzīves laikā un veselības veicināšanu, pievēršoties tādiem veselības riska faktoriem kā tabakas un radniecīgu izstrādājumu lietošana un saskare ar to izplūdēm, alkohola lietošana kaitīgā veidā un nelikumīgu narkotisku vielu patēriņš. Lai papildinātu dalībvalstu darbību turpmāk minētajās jomās, Programmai būtu arī jāpalīdz mazināt ar narkotikām saistīts kaitējums veselībai, neveselīgi uztura paradumi un fiziskā mazkustība un saskare ar vides piesārņojumu un jāveicina vide, kas atbalsta veselīgu dzīvesveidu. Tāpēc Programmai būtu jāatbalsta Eiropas zaļā kursa, stratēģijas "No lauka līdz galdam" un Biodaudzveidības stratēģijas mērķi.	Tāpēc Programmai būtu jāpalīdz īstenot slimību profilaksi visā indivīda dzīves laikā un veselības veicināšanu, pievēršoties tādiem veselības riska faktoriem kā tabakas un radniecīgu izstrādājumu lietošana un saskare ar to izplūdēm, alkohola lietošana kaitīgā veidā un nelikumīgu narkotisku vielu patēriņš. Lai papildinātu dalībvalstu, ***vietējo un reģionālo pašvaldību*** darbību turpmāk minētajās jomās, Programmai būtu arī jāpalīdz mazināt ar narkotikām saistīts kaitējums veselībai, neveselīgi uztura paradumi un fiziskā mazkustība un saskare ar vides piesārņojumu un jāveicina vide, kas atbalsta veselīgu dzīvesveidu. Tāpēc Programmai būtu jāatbalsta Eiropas zaļā kursa, stratēģijas "No lauka līdz galdam" un Biodaudzveidības stratēģijas mērķi.

Pamatojums

Norāde uz vietējo un reģionālo pašvaldību lomu.

6. grozījums

20. apsvērums

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Programma darbosies sinerģiski un papildinoši ar citām tādām ES rīcībpolitikām un fondiem kā darbības, kas tiek īstenotas saskaņā ar programmu "Digitālā Eiropa", "Apvārsnis Eiropa", Savienības civilās aizsardzības mehānisma *RescEU* rezerve, Ārkārtas atbalsta instruments, Eiropas Sociālais fonds Plus (ESF+, arī attiecībā uz sinerģijām labākā miljoniem ES darba ņēmēju veselības un drošības aizsargāšanā), arī tā Nodarbinātības un sociālās inovācijas sadaļa (*EaSI*), fonds *InvestEU*, Vienotā tirgus programma, Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF), Atveseļošanas un noturības mehānisms, arī tā reformu īstenošanas instruments, *Erasmus*, Eiropas Solidaritātes korpuss, Eiropas pagaidu atbalsta instruments bezdarba riska mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE*) un tādiem ES ārējās darbības instrumentiem kā kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instruments un Pirmspievienošanās palīdzības instruments (III). Attiecīgā gadījumā tiks iedibināti kopīgi noteikumi, lai starp fondiem tiktu nodrošināta konsekvence un papildināmība, vienlaikus gādājot, ka tiek ievērota šo rīcībpolitiku specifika, un pieskaņotos tādām šo rīcībpolitiku, programmu un fondu stratēģiskajām prasībām kā ERAF un ESF+ veicinošie nosacījumi.	Programma darbosies sinerģiski un papildinoši ar citām tādām ES rīcībpolitikām un fondiem kā darbības, kas tiek īstenotas saskaņā ar programmu "Digitālā Eiropa", "Apvārsnis Eiropa", Savienības civilās aizsardzības mehānisma *RescEU* rezerve, Ārkārtas atbalsta instruments, Eiropas Sociālais fonds Plus (ESF+, arī attiecībā uz sinerģijām labākā miljoniem ES darba ņēmēju veselības un drošības aizsargāšanā), arī tā Nodarbinātības un sociālās inovācijas sadaļa (*EaSI*), fonds *InvestEU*, Vienotā tirgus programma, Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF), Atveseļošanas un noturības mehānisms, arī tā reformu īstenošanas instruments, *Erasmus*, Eiropas Solidaritātes korpuss, Eiropas pagaidu atbalsta instruments bezdarba riska mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE*) un tādiem ES ārējās darbības instrumentiem kā kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instruments un Pirmspievienošanās palīdzības instruments (III). Attiecīgā gadījumā ***un, ja nepieciešams, sadarbībā ar Eiropas strukturālo un investīciju fondu pārvaldības iestādēm*** tiks iedibināti kopīgi noteikumi, lai starp fondiem tiktu nodrošināta konsekvence un papildināmība, vienlaikus gādājot, ka tiek ievērota šo rīcībpolitiku specifika, un pieskaņotos tādām šo rīcībpolitiku, programmu un fondu stratēģiskajām prasībām kā ERAF un ESF+ veicinošie nosacījumi.

Pamatojums

Norāde uz saikni ar Eiropas strukturālo un investīciju fondu pārvaldības iestādēm.

7. grozījums

25. apsvērums

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Savienības veselības aizsardzības tiesību akti tūlītēji ietekmē sabiedrības veselību, iedzīvotāju dzīvi, veselības sistēmu efektivitāti un noturību un labu iekšējā tirgus darbību. Tiesiskajam regulējumam, kas reglamentē zāles un medicīniskās tehnoloģijas (medicīniski ražojumi, medicīniskās ierīces un cilvēkcilmes vielas), kā arī tabakas jomu, pacientu tiesības pārrobežu veselības aprūpē un nopietnus pārrobežu veselības apdraudējumus, ir būtiska nozīme veselības aizsardzībā Savienībā. Tāpēc Programmai būtu jāatbalsta veselību reglamentējošo Savienības tiesību aktu izstrāde, īstenošana un izpilde un jānodrošina augsti kvalitatīvi, salīdzināmi un uzticami dati, uz kuriem balstīt rīcībpolitiku izstrādi un pārraudzību.	Savienības veselības aizsardzības tiesību akti tūlītēji ietekmē sabiedrības veselību, iedzīvotāju dzīvi, veselības sistēmu efektivitāti un noturību un labu iekšējā tirgus darbību. Tiesiskajam regulējumam, kas reglamentē zāles un medicīniskās tehnoloģijas (medicīniski ražojumi, medicīniskās ierīces un cilvēkcilmes vielas), kā arī tabakas jomu, pacientu tiesības pārrobežu veselības aprūpē un nopietnus pārrobežu veselības apdraudējumus, ir būtiska nozīme veselības aizsardzībā Savienībā. Tāpēc Programmai būtu jāatbalsta veselību reglamentējošo Savienības tiesību aktu izstrāde, īstenošana un izpilde un jānodrošina augsti kvalitatīvi, salīdzināmi un uzticami ***NUTS 2 reģionālā līmeņa*** dati, uz kuriem balstīt rīcībpolitiku izstrādi un pārraudzību.

Pamatojums

Konkrēta norāde uz NUTS 2 reģionālo līmeni.

8. grozījums

26. apsvērums

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Pārrobežu sadarbība veselības aprūpes sniegšanā pacientiem, kas pārvietojas starp dalībvalstīm, sadarbība attiecībā uz veselības aprūpes tehnoloģiju novērtējumiem un Eiropas references tīkli (ERT) ir piemēri jomām, kurās apliecinājies, ka integrētam darbam dalībvalstu vidū piemīt izteikta pievienotā vērtība un liels potenciāls vairot veselības sistēmu efektivitāti un tātad arī veselību kopumā. Tāpēc Programmai būtu jāatbalsta aktivitātes, kas darītu iespējamu šādu integrētu un koordinētu darbu, kurš kalpo arī tam, lai sekmētu, ka tiek īstenota ļoti ietekmīga prakse, kā nolūks ir pieejamos resursus visefektīvāk sadalīt attiecīgajām populācijām un teritorijām, lai panāktu maksimālu rezultātu.	Pārrobežu sadarbība veselības aprūpes sniegšanā pacientiem, kas pārvietojas starp dalībvalstīm *vai no vienas* ***Eiropas teritoriālās sadarbības grupas (ETSG) uz otru***, sadarbība attiecībā uz veselības aprūpes tehnoloģiju novērtējumiem un Eiropas references tīkli (ERT) ir piemēri jomām, kurās apliecinājies, ka integrētam darbam dalībvalstu ***un vietējo un reģionālo pašvaldību*** vidū piemīt izteikta pievienotā vērtība un liels potenciāls vairot veselības sistēmu efektivitāti un tātad arī veselību kopumā. Tāpēc Programmai būtu jāatbalsta aktivitātes, kas darītu iespējamu šādu integrētu un koordinētu darbu, kurš kalpo arī tam, lai sekmētu, ka tiek īstenota ļoti ietekmīga prakse, kā nolūks ir pieejamos resursus visefektīvāk sadalīt attiecīgajām populācijām un teritorijām, lai panāktu maksimālu rezultātu. ***Piemēram, kā ieteikts Eiropas Reģionu komitejas atzinumā par pārrobežu veselības aprūpi, Programmā ir jāparedz pierobežas reģionu "veselības koridori", kuros pacienti un veselības aprūpes speciālisti norobežošanas laikā varēs turpināt brīvi šķērsot robežu, lai nodrošinātu aprūpes pieejamību un sniegšanu.***

Pamatojums

Šajā saistībā varētu minēt ETSG, jo tās veicina efektīvāku piekļuvi pakalpojumiem, tostarp veselības aprūpei, pierobežas reģionos un ir vietējo un reģionālo pašvaldību izveidotās pārrobežu sadarbības piemērs.

9. grozījums

30. apsvērums

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	Lai nodrošinātu visu šo mērķu īstenošanu ES līmenī, Eiropas Komisijai būtu jāpalielina budžets un pilnvaras dažādām par veselību atbildīgajām Eiropas aģentūrām, piemēram, Eiropas Slimību profilakses un kontroles centram, Eiropas Zāļu aģentūrai, Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādei, Eiropas Ķimikāliju aģentūrai un Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūrai. Turklāt šo aģentūru darbība būtu labāk jākoordinē, lai efektīvāk palīdzētu sasniegt programmas *EU4Health* mērķus, un būtu jāstiprina minēto aģentūru loma šīs programmas pārvaldībā.

Pamatojums

Eiropas Savienībai jau ir daudz instrumentu. Tie ir jāstiprina un labāk jākoordinē, lai palielinātu ES spēju reaģēt uz veselības krīzēm un uzlabotu Eiropas iedzīvotāju veselības aizsardzības līmeni.

10. grozījums

31. apsvērums

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Ņemot vērā Programmas aptverto mērķu un darbību specifiku, dažos gadījumos saistītās aktivitātes vislabāk spēj īstenot dalībvalstu attiecīgās kompetentās iestādes. Tāpēc šīs iestādes, ko norīkojušas pašas dalībvalstis, būtu jāuzskata par norādītām labuma guvējām Finanšu regulas 195. panta nozīmē un dotācijas šādām iestādēm būtu jāpiešķir, iepriekš nepublicējot uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus.	Ņemot vērā Programmas aptverto mērķu un darbību specifiku, dažos gadījumos saistītās aktivitātes vislabāk spēj īstenot dalībvalstu attiecīgās kompetentās iestādes ***un vietējās un reģionālās pašvaldības, kuru kompetencē ir sabiedrības veselība***. Tāpēc šīs iestādes, ko norīkojušas pašas dalībvalstis, būtu jāuzskata par norādītām labuma guvējām Finanšu regulas 195. panta nozīmē un dotācijas šādām iestādēm būtu jāpiešķir, iepriekš nepublicējot uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus.

Pamatojums

Norāde uz vietējo un reģionālo pašvaldību kompetenci veselības jomā.

11. grozījums

40. apsvērums

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Ņemot vērā to, cik svarīgi ir cīnīties pret klimata pārmaiņām atbilstoši Savienības saistībām īstenot Parīzes nolīgumu un Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķus, šī Programma palīdzēs Savienības politikas pamatstraumē iekļaut darbību klimata jomā un sasniegt vispārēju mērķrādītāju, proti, ***25 %*** ES budžeta izdevumu klimata mērķu sasniegšanai. Sagatavojot un īstenojot Programmu, tiks apzinātas attiecīgās darbības, un Programmas vidusposma izvērtēšanas kontekstā tās tiks pārskatītas.	Ņemot vērā to, cik svarīgi ir cīnīties pret klimata pārmaiņām atbilstoši Savienības saistībām īstenot Parīzes nolīgumu un Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķus, šī Programma palīdzēs Savienības politikas pamatstraumē iekļaut darbību klimata jomā un sasniegt vispārēju mērķrādītāju, proti, ***30 %*** ES budžeta izdevumu klimata mērķu sasniegšanai. Sagatavojot un īstenojot Programmu, tiks apzinātas attiecīgās darbības, un Programmas vidusposma izvērtēšanas kontekstā tās tiks pārskatītas.

Pamatojums

Procentuālā likme mainīta, lai nodrošinātu vairāk līdzekļu klimata mērķu sasniegšanai.

12. grozījums

42. apsvērums

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Programma būtu jāīsteno tā, lai tiktu ievēroti dalībvalstu pienākumi attiecībā uz veselības politikas noteikšanu un veselības aprūpes pakalpojumu un medicīniskās aprūpes organizēšanu un sniegšanu.	Programma būtu jāīsteno tā, lai tiktu ievēroti dalībvalstu ***un, attiecīgajā gadījumā, reģionu vai citu veselības politikas veidošanā iesaistīto pārvaldības līmeņu*** pienākumi attiecībā uz veselības politikas noteikšanu un veselības aprūpes pakalpojumu un medicīniskās aprūpes organizēšanu un sniegšanu.

Pamatojums

Jānorāda dažādie dalībnieki, kas iesaistīti veselības politikas veidošanā.

13. grozījums

3. panta 3. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Lai paaugstinātu sabiedrības veselību kopumā, – stiprināt veselības sistēmas un veselības aprūpes darbaspēku, arī ar digitālo pārveidi un pastiprinātu integrētu un koordinētu darbu starp dalībvalstīm, ilgstošu paraugprakses īstenošanu un datu kopīgošanu.	lai paaugstinātu sabiedrības veselību kopumā, – stiprināt veselības sistēmas un veselības aprūpes darbaspēku, arī ar digitālo pārveidi un pastiprinātu integrētu un koordinētu darbu starp dalībvalstīm ***un sabiedrības veselības jomā kompetentajām vietējām un reģionālajām pašvaldībām, izmantojot attiecīgo apdzīvoto vietu veselības aprūpes un sociālās jomas dalībnieku koordināciju***, ilgstošu paraugprakses īstenošanu un datu kopīgošanu.

Pamatojums

Norāde uz kompetento vietējo veselības jomas dalībnieku nozīmi.

14. grozījums

4. pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Šīs regulas 3. pantā minēto vispārīgo mērķu sasniegšanu tuvina ar šādu konkrētu mērķu starpniecību, attiecīgā gadījumā ievērojot pieeju "Viena veselība":	Šīs regulas 3. pantā minēto vispārīgo mērķu sasniegšanu tuvina ar šādu konkrētu mērķu starpniecību, attiecīgā gadījumā ievērojot pieeju "Viena veselība":
1) stiprināt Savienības spēju novērst nopietnus pārrobežu veselības apdraudējumus, tiem sagatavoties un uz tiem reaģēt, kā arī pārvaldīt veselības krīzes, arī koordinējot, nodrošinot un izvēršot ārkārtas veselības aprūpes spēju, vācot datus un īstenojot uzraudzību;	1) stiprināt Savienības spēju novērst nopietnus pārrobežu veselības apdraudējumus, tiem sagatavoties un uz tiem reaģēt, kā arī pārvaldīt veselības krīzes, arī koordinējot, nodrošinot un izvēršot ārkārtas veselības aprūpes spēju, vācot datus, ***izveidojot veselības koridorus*** un īstenojot uzraudzību;

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
2) nodrošināt Savienībā krīzes sakarā būtisku ražojumu rezervju vai krājumu pieejamību un krīzes gadījumā mobilizējama medicīnas, veselības aprūpes un atbalsta personāla rezervi;	2) nodrošināt Savienībā krīzes sakarā būtisku ražojumu rezervju vai krājumu pieejamību un krīzes gadījumā mobilizējama medicīnas, veselības aprūpes un atbalsta personāla rezervi;
3) atbalstīt darbības, kuru mērķis ir nodrošināt krīzes sakarā būtisku ražojumu un citu nepieciešamu veselības aprūpes preču pienācīgu pieejamību, piekļūstamību un cenas pieņemamību;	3) atbalstīt darbības, kuru mērķis ir nodrošināt krīzes sakarā būtisku ražojumu un citu nepieciešamu veselības aprūpes preču pienācīgu pieejamību, piekļūstamību un cenas pieņemamību;
4) stiprināt veselības aprūpes sistēmu rezultativitāti, piekļūstamību, ilgtspēju un noturību, arī atbalstot digitālo pārveidi, digitālo rīku un pakalpojumu ieviešanu, sistēmiskas reformas, jaunu aprūpes modeļu īstenošanu un vispārēju veselības apdrošināšanu, kā arī risināt jautājumus saistībā ar nevienlīdzību veselības jomā;	4) stiprināt veselības aprūpes sistēmu rezultativitāti, piekļūstamību, ilgtspēju un noturību, arī ***koordinējot un finansējot noturības testus pandēmiju gadījumā un šajā procesā ņemot vērā dalībvalstu veselības aprūpes sistēmu struktūru***, atbalstot digitālo pārveidi, digitālo rīku un pakalpojumu ieviešanu, sistēmiskas reformas, jaunu aprūpes modeļu īstenošanu un vispārēju veselības apdrošināšanu, kā arī risināt jautājumus saistībā ar nevienlīdzību veselības jomā;
5) atbalstīt darbības, kuru mērķis ir stiprināt veselības sistēmas spēju veicināt slimību profilaksi un veselīga dzīvesveida popularizēšanu, pacientu tiesības un pārrobežu veselības aprūpi, kā arī sekmēt medicīnas un veselības aprūpes speciālistu izcilību;	5) atbalstīt darbības, kuru mērķis ir stiprināt veselības sistēmas spēju veicināt slimību profilaksi un veselīga dzīvesveida popularizēšanu, pacientu tiesības un pārrobežu veselības aprūpi, kā arī sekmēt medicīnas un veselības aprūpes speciālistu izcilību;
6) atbalstīt rīcību attiecībā uz nepārnēsājamu slimību (jo īpaši vēža) uzraudzību, profilaksi, diagnosticēšanu, ārstēšanu un aprūpi;	6) atbalstīt rīcību attiecībā uz nepārnēsājamu slimību (jo īpaši vēža) uzraudzību, profilaksi, diagnosticēšanu, ārstēšanu un aprūpi;
7) veicināt un atbalstīt zāļu, jo īpaši antimikrobiālo līdzekļu, piesardzīgu un efektīvu lietošanu un zāļu un medicīnisko ierīču ražošanu un likvidēšanu videi labvēlīgākā veidā;	7) veicināt un atbalstīt zāļu, jo īpaši antimikrobiālo līdzekļu, piesardzīgu un efektīvu lietošanu un zāļu un medicīnisko ierīču ražošanu un likvidēšanu videi labvēlīgākā veidā;
8) atbalstīt Savienības veselības tiesību aktu izstrādi, īstenošanu un izpildi, nodrošināt augsti kvalitatīvus, salīdzināmus un uzticamus datus, uz kuriem balstīt rīcībpolitiku izstrādi un pārraudzību, un veicināt, lai tiktu izmantoti novērtējumi par attiecīgo rīcībpolitiku ietekmi uz veselību;	8) atbalstīt Savienības veselības tiesību aktu izstrādi, īstenošanu un izpildi, nodrošināt augsti kvalitatīvus, salīdzināmus un uzticamus datus, uz kuriem balstīt rīcībpolitiku izstrādi un pārraudzību, un veicināt, lai tiktu izmantoti novērtējumi par attiecīgo rīcībpolitiku ietekmi uz veselību;
9) atbalstīt integrētu darbu starp dalībvalstīm un jo īpaši to veselības aprūpes sistēmām, arī sekmēt, ka tiek ***īstenota augsti iedarbīga profilakses prakse*** un tiek izvērsta Eiropas references tīklos un citus transnacionālos tīklos notiekošā tīklošanās;	9) atbalstīt integrētu darbu starp dalībvalstīm ***un vietējām un reģionālajām pašvaldībām*** un jo īpaši to veselības aprūpes sistēmām, arī sekmēt, ka tiek ***īstenots mehānisms Eiropas rīcībai veselības jomā, lai reaģētu uz jebkāda veida veselības krīzēm***, un tiek izvērsta Eiropas references tīklos un citus transnacionālos tīklos notiekošā tīklošanās;
10) atbalstīt Savienības iemaksas starptautiskās un globālās veselības iniciatīvās.	10) atbalstīt Savienības iemaksas starptautiskās un globālās veselības iniciatīvās.

Pamatojums

Kā norādīts grozījumā.

15. grozījums

5. pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
1. Programmas īstenošanai atvēlētais finansējums laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam ir ***1 946 614 000 EUR*** pašreizējās cenās.	1. Programmas īstenošanai atvēlētais finansējums laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam ir ***10 398 000 000 EUR*** pašreizējās cenās (***9 370 000 000 EUR*** *salīdzināmās cenās).*

Pamatojums

Pašsaprotams.

16. grozījums

16. pants

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Par Programmai noteiktajiem darba plāniem, tās prioritātēm, stratēģisko orientāciju un īstenošanu Komisija apspriežas ar dalībvalstu veselības iestādēm Veselības veicināšanas, slimību profilakses un nepārnēsājamu slimību pārvaldības koordinācijas grupā.	Par Programmai noteiktajiem darba plāniem, tās prioritātēm, stratēģisko orientāciju un īstenošanu Komisija ***valstu vai – dalītas kompetences gadījumā – reģionālā un vietējā līmenī*** apspriežas ar dalībvalstu veselības iestādēm Veselības veicināšanas, slimību profilakses un nepārnēsājamu slimību pārvaldības koordinācijas grupā. ***Šajās apspriedēs Komisija iesaista vietējās un reģionālās pašvaldības, kurām ir kompetence veselības politikas jomā.***

Pamatojums

Norāde uz vietējo un reģionālo pašvaldību lomu un dalīto kompetenci veselības jomā.

17. grozījums

I pielikuma g) punkta i) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
atbalsts zināšanu tālāknodošanas darbībām un Savienības līmeņa sadarbībai ar mērķi atbalstīt valstu reformu procesus, kas vajadzīgi, lai uzlabotu rezultativitāti, piekļūstamību, ilgtspēju un izturētspēju, un jo īpaši, lai vērstos pret Eiropas pusgada procedūrā konstatētajām problēmām un stiprinātu primāro veselības aprūpi, pastiprinātu aprūpes integrāciju un virzītos uz vispārēju veselības apdrošināšanu un vienlīdzīgu piekļuvi veselības aprūpei;	atbalsts zināšanu tālāknodošanas darbībām un Savienības līmeņa sadarbībai***, apspriežoties ar sabiedrības veselības jomā kompetentajām vietējām un reģionālajām pašvaldībām***, ar mērķi atbalstīt valstu reformu procesus, kas vajadzīgi, lai uzlabotu rezultativitāti, piekļūstamību, ilgtspēju un izturētspēju, un jo īpaši, lai vērstos pret Eiropas pusgada procedūrā konstatētajām problēmām un stiprinātu primāro veselības aprūpi, pastiprinātu aprūpes integrāciju***, koordināciju un gradāciju*** un virzītos uz vispārēju veselības apdrošināšanu un vienlīdzīgu piekļuvi veselības aprūpei;

Pamatojums

Ir svarīgi stiprināt vietējo un reģionālo pašvaldību iesaisti valstu reformu procesos un darbībās, kas saistītas ar Eiropas pusgadu.

18. grozījums

I pielikuma g) punkta v) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
dalībvalstu sagatavotības un reaģēšanas pasākumu revīzija (piem., krīžu pārvarēšana, rezistence pret antimikrobiāliem līdzekļiem, vakcinācija);	dalībvalstu ***un, attiecīgā gadījumā, vietējo un reģionālo pašvaldību*** sagatavotības un reaģēšanas pasākumu revīzija (piem., krīžu pārvarēšana, rezistence pret antimikrobiāliem līdzekļiem, vakcinācija);

Pamatojums

Norāde uz vietējo un reģionālo pašvaldību lomu.

19. grozījums

I pielikuma g) punkta vi) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
atbalsts valstu sistēmu snieguma augšupējai konverģencei, ko panāk ar rādītāju izstrādi, analīzi un zināšanu apriti un nacionālo veselības aprūpes sistēmu noturības testu organizēšanu;	atbalsts valstu sistēmu snieguma augšupējai konverģencei, ko panāk ar rādītāju izstrādi, analīzi un zināšanu apriti un nacionālo veselības aprūpes sistēmu noturības testu organizēšanu***, iesaistot tajā sabiedrības veselības jomā kompetentās vietējās un reģionālās pašvaldības***;

Pamatojums

Norāde uz vietējo un reģionālo pašvaldību lomu un dalīto kompetenci veselības jomā.

20. grozījums

I pielikuma g) punkta ix) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
atbalsts tādu programmu izstrādei un īstenošanai, kas palīdz dalībvalstīm īstenot darbības, ar kurām uzlabo veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumus (attiecībā uz pārnēsājamām un nepārnēsājamām slimībām);	atbalsts tādu programmu izstrādei un īstenošanai, kas palīdz dalībvalstīm***, vietējām un reģionālajām pašvaldībām*** īstenot darbības, ar kurām uzlabo veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumus (attiecībā uz pārnēsājamām un nepārnēsājamām slimībām), ***tādējādi veicinot to darbības attiecīgajām pašvaldībām pielāgotu sabiedrības veselības pasākumu noteikšanā un īstenošanā***;

Pamatojums

Daudzās dalībvalstīs par šiem pasākumiem ir atbildīgas vietējās un reģionālās pašvaldības, tādēļ tām būtu vajadzīgs šo programmu atbalsts.

21. grozījums

I pielikuma g) punkta x) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
atbalsts dalībvalstu darbībām, kas vērstas uz veselīgas un drošas pilsētvides, darba vides un skolas vides nodrošināšanu, uz veselīga dzīvesveida izvēļu piedāvāšanu un veselīga uztura popularizēšanu, ņemot vērā neaizsargāto grupu vajadzības;	atbalsts dalībvalstu ***un vietējo un reģionālo pašvaldību*** darbībām, kas vērstas uz veselīgas un drošas pilsētvides, darba vides un skolas vides nodrošināšanu, uz veselīga dzīvesveida izvēļu piedāvāšanu un veselīga uztura popularizēšanu, ņemot vērā neaizsargāto grupu vajadzības;

Pamatojums

Daudzās dalībvalstīs par šiem pasākumiem ir atbildīgas vietējās un reģionālās pašvaldības.

22. grozījums

I pielikuma g) punkta xii) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
atbalsts dalībvalstīm attiecībā uz to veselības aprūpes sistēmu administratīvo spēju stiprināšanu, izmantojot salīdzināšanu ar etaloniem, sadarbību un paraugprakses apmaiņu;	atbalsts dalībvalstīm ***un, attiecīgā gadījumā, vietējām un reģionālajām pašvaldībām*** attiecībā uz to veselības aprūpes sistēmu administratīvo spēju stiprināšanu, izmantojot salīdzināšanu ar etaloniem, sadarbību un paraugprakses apmaiņu;

Pamatojums

Norāde uz vietējo un reģionālo pašvaldību lomu.

23. grozījums

I pielikuma k) punkta iii) apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
slimību profilakses un veselīga dzīvesveida veicināšanas kampaņas sadarbībā ar visām iesaistītajām personām gan starptautiskā, gan Savienības, gan valstu līmenī.	slimību profilakses un veselīga dzīvesveida veicināšanas kampaņas sadarbībā ar visām iesaistītajām personām***, kas pielāgotas*** gan ***vietējā, reģionālā,*** starptautiskā, gan Savienības, gan valstu līmenī.

Pamatojums

Norāde uz dažādu vietējo līmeņu iesaisti.

24. grozījums

I pielikuma l) punkts (jauns)

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	1) Kopīgas problēmas veselības jomā ***i) atbalsts darbībām, kuru mērķis ir risināt kopīgas problēmas veselības jomā, piemēram, nevienlīdzību veselības jomā, aprūpes pieejamību, migrāciju, sabiedrības novecošanu, pacientu drošību un augstas kvalitātes veselības aprūpi vietējā, reģionālajā, valsts un Savienības līmenī;*** ***ii) atbalsts ieguldījumu darbībām tādu ierīču un preču ražošanai Eiropā, kas vajadzīgi pandēmiju apkarošanai;*** ***iii) atbalsts ieguldījumu darbībām, kas veicina slimnīcu pielāgošanu un modernizēšanu tā, lai nodrošinātu slimnieku aprūpes gradāciju un saskaņotību vietējā līmenī.***

Pamatojums

Minētās darbības būtu jāiekļauj programmas pasākumu sarakstā.

25. grozījums

II pielikuma A daļas I punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
ES ***un*** dalībvalstu sagatavotības un reaģēšanas plānošanas attiecībā uz nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem kvalitāte un pilnīgums.	ES, dalībvalstu ***un, attiecīgā gadījumā, vietējo un reģionālo pašvaldību*** sagatavotības un reaģēšanas plānošanas attiecībā uz nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem kvalitāte un pilnīgums.

Pamatojums

Norāde uz vietējo un reģionālo pašvaldību lomu.

26. grozījums

II pielikuma A daļas III punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
To darbību un tādas paraugprakses piemēru skaits, kas tieši veicina 3. IAM (ilgtspējīgas attīstības mērķa) 4. apakšmērķa sasniegšanu / uz dalībvalsti.	To darbību un tādas paraugprakses***, attiecīgā gadījumā, arī vietējā un reģionālā līmeņa paraugprakses,*** piemēru skaits, kas tieši veicina 3. IAM (ilgtspējīgas attīstības mērķa) 4. apakšmērķa sasniegšanu / uz dalībvalsti.

Pamatojums

Kā norādīts grozījumā.

27. grozījums

II pielikuma A daļas IV punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Paraugprakses īstenošana ES dalībvalstīs.	Paraugprakses īstenošana ES dalībvalstīs ***un veselības jomā kompetentajās vietējās un reģionālajās pašvaldībās***.

Pamatojums

Norāde uz vietējo un reģionālo pašvaldību lomu un dalīto kompetenci veselības jomā.

28. grozījums

II pielikuma B daļas I punkts

Eiropas Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
to dalībvalstu skaits, kurās ir uzlabota sagatavotība un reaģēšanas plānošana;	to dalībvalstu ***un, attiecīgā gadījumā, vietējo un reģionālo pašvaldību*** skaits, kurās ir uzlabota sagatavotība un reaģēšanas plānošana;

Pamatojums

Norāde uz vietējo un reģionālo pašvaldību lomu.

II. **IETEIKUMI POLITIJAS JOMĀ**

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA

1. uzsver savu apņemšanos veselības aizsardzību noteikt par Eiropas līmeņa prioritāti un atbalstīt reģionālās un vietējās pašvaldības cīņā pret vēzi un slimību epidēmijām, atbalstot pārrobežu sadarbību veselības jomā un veselības sistēmu modernizāciju;

2. atzīst, ka Eiropas Komisijas priekšlikums atbilst subsidiaritātes un proporcionalitātes principam;

3. pauž nožēlu par Covid-19 pandēmijas smagajām sekām, kas nebija prognozējamas, bet kuras ir iespējams pārvarēt, izmantojot ciešu sadarbību un konsolidētus mehānismus;

4. uzsver, ka municipalitātes, pilsētas, vietējās un reģionālās pašvaldības un publiskās iestādes ir pirmajās līnijās, lai reaģētu uz Covid-19 pandēmiju, jo tās īsteno veselības aizsardzības pasākumus (medicīnas aprīkojuma iegādi, medicīnas personāla nodarbināšanu u. c.) un ārkārtas pasākumus reaģēšanai uz dažādiem pandēmijas aspektiem neatkarīgi no tā, vai tie ir sociāli, ekonomiski vai loģistikas aspekti;

5. aicina ES iestādes savas kompetences ietvaros veikt stingrus pasākumus, pieņemot iniciatīvas, ar kurām paredzēts mērķtiecīgi reaģēt uz Covid-19 krīzi un izmantot gūto pieredzi, lai prognozētu nākamo veselības krīzi; norāda, ka šo pasākumu sagatavošana un īstenošana jāveic sadarbībā ar sabiedrības veselības jomā kompetentajām valstu iestādēm un vietējām un reģionālajām pašvaldībām;

6. norāda uz Eirobarometra 2017. gada apsekojuma rezultātiem, kuros vairāk nekā 70 % eiropiešu prasīja Eiropas Savienības aktīvāku iesaisti veselības jomā;

7. uzsver, ka ar šo vērienīgo finansēšanas programmu veselības jomā 2021.–2027. gadam ir jāatbalsta darbības kopīgu ilgtermiņa sabiedrības veselības politikas problēmu risināšanai Savienībā un dalībvalstīs, piemēram, saistībā ar līdzīgu krīžu prognozēšanu, nevienlīdzību veselības jomā, aprūpes pieejamību, migrāciju, sabiedrības novecošanu, pacientu drošību un augstas kvalitātes veselības aprūpi vietējā, reģionālajā, valstu un ES līmenī;

8. uzsver, ka ES programma veselības jomā ne tikai jāvirza uz krīzes pārvarēšanu, bet ar to jāpalīdz būtiski uzlabot ES iedzīvotāju veselību atveseļošanas posmā pēc Covid-19, stiprinot veselības aprūpes sistēmu noturību, veicinot inovāciju veselības nozarē un iekļaujot veselības profilaksi un veicināšanu ilgtspējīgas attīstības rīkos;

Savienības iedzīvotāju veselības aprūpe – viena no pamattiesībām

9. ņem vērā krīzi, ar kuru Eiropas Savienība ir saskārusies kopš Covid-19 pandēmijas sākuma 2020. gada 10. martā un kurai ir nozīmīga humānā dimensija, kā arī būtiska negatīva ietekme uz iedzīvotāju veselību;

10. aicina veicināt veselības ieguldījumu Eiropas sociālajā modelī un jo īpaši Eiropas sociālo tiesību pīlārā;

11. atgādina, ka veselības aprūpe ir viena no pamattiesībām un vispārējas nozīmes pakalpojums, kas nav uzskatāms par tirgus pakalpojumu;

12. norāda, ka cīņa pret nevienlīdzību veselības jomā, kas radusies novēršamas sociālās nevienlīdzības rezultātā, ir svarīgs mērķis un efektīvs līdzeklis sabiedrības veselības drošības un veselības aprūpes sistēmu veicināšanai;

ES programmas veselības jomā (*EU4Health*) mērķi un nozīme

13. uzsver, ka ES programmas veselības jomā mērķis ir stiprināt veselības drošību un profilaksi, uzlabot veselības aprūpes iestāžu spēju koordināciju un sagatavot Savienību turpmākajām veselības krīzēm, un ka Eiropadomes 2020. gada 20. jūlija sanāksmē paredzētais budžets 1,7 miljardu EUR apmērā nebūs pietiekams, lai šo mērķi sasniegtu;

14. uzsver, ka principam "veselība visās politikas jomās" ir svarīga nozīme, un tādēļ šī programma ir jāsaskaņo un jāsasaista ar citām ES programmām, konkrēti, ar Eiropas Reģionālās attīstības fondu un Kohēzijas fondu saistībā ar medicīnisko infrastruktūru, programmu "Apvārsnis Eiropa" saistībā ar pētniecību un inovāciju veselības jomā un ESF+ saistībā ar apmācību un atbalstu neaizsargātu grupu piekļuvei veselības aprūpei; aicina arī veicināt sinerģiju šo fondu līdzekļu izmantošanā;

15. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas priekšlikumu arī nākamajā daudzgadu finanšu shēmā 2021.–2027. gadam saglabāt īpašu veselības aizsardzības programmu, taču pauž nožēlu, ka Eiropadome samazināja papildu finansējumu 7,7 miljardu euro apmērā, ko Komisija ierosināja piešķirt ES programmai veselības jomā saistībā ar Eiropas atveseļošanas plānu *"Krīzes laikā gūtās mācības un Eiropas stratēģisko problēmu risināšana"*, un tas ir pretrunā šīs programmas mērķiem;

16. uzskata, ka ES programma veselības jomā varētu nodrošināt Savienībai vairāk un efektīvākus rīkus ātrai, izlēmīgai un ar dalībvalstīm saskaņotai rīcībai, iesaistot sabiedrības veselības jomā kompetentās vietējās un reģionālās pašvaldības, lai sagatavotos krīzēm, tās pārvarētu un kopumā uzlabotu ES veselības sistēmu darbību un sniegumu;

17. uzskata, ka Savienībai ir vajadzīgs tālejošajam mērķim atbilstošs finansējums, lai atbalstītu ieguldījumu programmas pētniecības, farmācijas preču, kā arī sabiedrības aizsardzības līdzekļu ražošanas jomā;

18. norāda, ka programmas mērķis ir arī izveidot zāļu un medicīniskā aprīkojuma, personāla un veselības aprūpes ekspertu rezerves, kā arī sniegt tehnisko palīdzību;

19. uzskata, ka Eiropas Savienībai, ņemot vērā pieredzi ar Covid-19 pandēmiju, ir svarīgi atvēlēt ievērojamu finansējumu centieniem uzlabot Savienības spēju novērst veselības apdraudējumus/krīzes situācijas, sagatavoties tām un reaģēt uz tām, kā arī stiprināt dalībvalstu sadarbību šajā jomā. Tomēr vienlaikus nedrīkst atstāt novārtā ES pasākumus veselības veicināšanas un slimību profilakses jomā;

20. uzskata, ka tāpat kā līdz šim un, respektējot dalībvalstu autonomiju veselības aprūpes pakalpojumu izstrādē, organizēšanā un finansēšanā, ir jānodrošina finansējums dažādiem sadarbības veidiem pārrobežu veselības aprūpes jomā, piemēram, Eiropas references tīkliem ļoti specializētai ārstēšanai un retu slimību ārstēšanai, veselības aprūpes tehnoloģiju novērtēšanai un digitālo veselības aprūpes risinājumu izstrādei. Daudz pūļu jāvelta, lai apkarotu rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem, jo tā ir drauds sabiedrības veselībai un tādēļ ir nepieciešama gan Eiropas, gan globāla sadarbība;

21. atgādina, ka viens no mērķiem, kas izvirzīts ES programmā veselības jomā, ir līdz 2030. gadam par trešdaļu samazināt priekšlaicīgu mirstību, un ka šis mērķis tiks īstenots ar nepārnēsājamu slimību apkarošanu, uzlabojot diagnostiku, profilaksi un ārstēšanu, tostarp saistībā ar vēzi, sirds un asinsvadu slimībām, diabētu un garīgās veselības traucējumiem;

Aicinājums sadarboties

22. norāda, ka ES programma veselības jomā būtu jāveido tā, lai tiktu stiprinātas reģionālās sistēmas, finansējot tādas iniciatīvas kā katrai konkrētajai valstij pielāgots atbalsts un konsultācijas veselības aprūpes uzlabošanai; veselības nozares speciālistu, kuri varēs strādāt visā ES, sagatavošana; dalībvalstu sagatavotības un reaģēšanas mehānismu novērtējums; klīniskie izmēģinājumi zāļu un vakcīnu ātrākai izstrādei; sadarbība ar pārrobežu partneriem; pētījumi, datu vākšana un salīdzinošā novērtēšana;

23. atzinīgi vērtē pasākumus, ko Eiropas Komisija jau ir pieņēmusi, lai Savienība varētu sniegt lielāku atbalstu, kas vajadzīgs, lai mazinātu dalībvalstu slogu pašreizējās Covid-19 krīzes pārvarēšanā;

24. mudina programmas *EU4Health* pasākumu izstrādē un analīzē ņemt vērā dzimumu līdztiesības aspektu;

25. uzskata, ka jaunās programmas *EU4Health* pasākumi ir jāizstrādā tā, lai tie veicinātu ekoloģiski un sociāli ilgtspējīgas sabiedrības attīstību;

26. aicina ES reģionus, kā arī citus Savienības dalībniekus sadarboties, lai efektīvāk īstenotu ES programmas veselības jomā dažādos elementus, kā arī darbības, kas uzskaitītas Eiropas Komisijas paziņojumā par *ES veselības jomas īsterminā sagatavotību turpmākiem Covid-19 uzliesmojumiem*;

27. uzsver, ka nekavējoties ir jāstiprina ES iestāžu intervences spējas veselības un krīzes pārvarēšanas jomā, tostarp izmantojot vietējo un reģionālo veselības aprūpes struktūru tiešu iesaisti;

28. uzskata, ka ir nepieciešams palielināt valstu veselības sistēmu efektivitāti un noturību, stimulējot ieguldījumus slimību profilakses programmās, paplašinot labas prakses piemēru apmaiņu, veicinot starptautisko sadarbību un uzlabojot piekļuvi veselības aprūpei;

29. ņem vērā, ka programmas mērķis ir novērst pandēmijas laikā atklātās nepilnības un ka par veselības politiku galvenokārt ir atbildīgas dalībvalstis, tomēr uzskata, ka Eiropas Savienība var papildināt un atbalstīt valstu pasākumus un pieņemt tiesību aktus konkrētās jomās;

30. uzsver, ka Eiropas Savienībā programmas "Apvārsnis Eiropa" ietvaros ir vajadzīga sadarbība vakcīnu izstrādē, ražošanā un izplatīšanā;

31. uzsver nepieciešamību stiprināt vietējo un reģionālo pašvaldību iesaisti veselības sistēmu pārvaldībā, prioritāšu noteikšanā un programmas īstenošanā, jo tām ir būtiska nozīme veselības, profilakses un atbalsta jomā, un uzskata, ka iedzīvotāju veselības stāvokļa uzlabošanas mehānisma efektivitāti, no profilakses līdz aprūpes pakalpojumu gradācijai, var nodrošināt tad, ja šis mehānisms ir pielāgots katra konkrētā reģiona sabiedrības veselības datiem.

Briselē, 2020. gada 14. oktobrī

Eiropas Reģionu komitejas priekšsēdētājs

Apostolos TZITZIKOSTAS